

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О ВИСОКОТЕХНОЛОШКОМ КРИМИНАЛУ

Члан 1.

Потврђује се Конвенција о високотехнолошком криминалу, сачињена 23. новембра 2001. године у Будимпешти, у оригиналу на енглеском и француском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

„CONVENTION ON CYBERCRIME

Budapest, 23.XI.2001.

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other States signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Recognising the value of fostering co-operation with the other States parties to this Convention;

Convinced of the need to pursue, as a matter of priority, a common criminal policy aimed at the protection of society against cybercrime, *inter alia*, by adopting appropriate legislation and fostering international co-operation;

Conscious of the profound changes brought about by the digitalisation, convergence and continuing globalisation of computer networks;

Concerned by the risk that computer networks and electronic information may also be used for committing criminal offences and that evidence relating to such offences may be stored and transferred by these networks;

Recognising the need for co-operation between States and private industry in combating cybercrime and the need to protect legitimate interests in the use and development of information technologies;

Believing that an effective fight against cybercrime requires increased, rapid and well-functioning international co-operation in criminal matters;

Convinced that the present Convention is necessary to deter action directed against the confidentiality, integrity and availability of computer systems, networks and computer data as well as the misuse of such systems, networks and data by providing for the criminalisation of such conduct, as described in this Convention, and the adoption of powers sufficient for effectively combating such criminal offences, by facilitating their detection, investigation and prosecution at both the domestic and international levels and by providing arrangements for fast and reliable international co-operation;

Mindful of the need to ensure a proper balance between the interests of law enforcement and respect for fundamental human rights as enshrined in the 1950

Council of Europe Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the 1966 United Nations International Covenant on Civil and Political Rights and other applicable international human rights treaties, which reaffirm the right of everyone to hold opinions without interference, as well as the right to freedom of expression, including the freedom to seek, receive, and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, and the rights concerning the respect for privacy;

Mindful also of the right to the protection of personal data, as conferred, for example, by the 1981 Council of Europe Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data;

Considering the 1989 United Nations Convention on the Rights of the Child and the 1999 International Labour Organization Worst Forms of Child Labour Convention;

Taking into account the existing Council of Europe conventions on co-operation in the penal field, as well as similar treaties which exist between Council of Europe member States and other States, and stressing that the present Convention is intended to supplement those conventions in order to make criminal investigations and proceedings concerning criminal offences related to computer systems and data more effective and to enable the collection of evidence in electronic form of a criminal offence;

Welcoming recent developments which further advance international understanding and co-operation in combating cybercrime, including action taken by the United Nations, the OECD, the European Union and the G8;

Recalling Committee of Ministers Recommendations No. R (85) 10 concerning the practical application of the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters in respect of letters rogatory for the interception of telecommunications, No. R (88) 2 on piracy in the field of copyright and neighbouring rights, No. R (87) 15 regulating the use of personal data in the police sector, No. R (95) 4 on the protection of personal data in the area of telecommunication services, with particular reference to telephone services, as well as No. R (89) 9 on computer-related crime providing guidelines for national legislatures concerning the definition of certain computer crimes and No. R (95) 13 concerning problems of criminal procedural law connected with information technology;

Having regard to Resolution No. 1 adopted by the European Ministers of Justice at their 21st Conference (Prague, 10 and 11 June 1997), which recommended that the Committee of Ministers support the work on cybercrime carried out by the European Committee on Crime Problems (CDPC) in order to bring domestic criminal law provisions closer to each other and enable the use of effective means of investigation into such offences, as well as to Resolution No. 3 adopted at the 23rd Conference of the European Ministers of Justice (London, 8 and 9 June 2000), which encouraged the negotiating parties to pursue their efforts with a view to finding appropriate solutions to enable the largest possible number of States to become parties to the Convention and acknowledged the need for a swift and efficient system of international co-operation, which duly takes into account the specific requirements of the fight against cybercrime;

Having also regard to the Action Plan adopted by the Heads of State and Government of the Council of Europe on the occasion of their Second Summit (Strasbourg, 10 and 11 October 1997), to seek common responses to the development of the new information technologies based on the standards and values of the Council of Europe;

Have agreed as follows:

CHAPTER I - USE OF TERMS

Article 1 - Definitions

For the purposes of this Convention:

a) „computer system” means any device or a group of interconnected or related devices, one or more of which, pursuant to a program, performs automatic processing of data;

b) „computer data” means any representation of facts, information or concepts in a form suitable for processing in a computer system, including a program suitable to cause a computer system to perform a function;

c) „service provider” means:

i. any public or private entity that provides to users of its service the ability to communicate by means of a computer system, and

ii. any other entity that processes or stores computer data on behalf of such communication service or users of such service;

d) „traffic data” means any computer data relating to a communication by means of a computer system, generated by a computer system that formed a part in the chain of communication, indicating the communication’s origin, destination, route, time, date, size, duration, or type of underlying service.

CHAPTER II - MEASURES TO BE TAKEN AT THE NATIONAL LEVEL

SECTION 1 - SUBSTANTIVE CRIMINAL LAW

Title 1 - Offences against the confidentiality, integrity and availability of computer data and systems

Article 2 - Illegal access

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, the access to the whole or any part of a computer system without right. A Party may require that the offence be committed by infringing security measures, with the intent of obtaining computer data or other dishonest intent, or in relation to a computer system that is connected to another computer system.

Article 3 - Illegal interception

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, the interception without right, made by technical means, of non-public transmissions of computer data to, from or within a computer system, including electromagnetic emissions from a computer system carrying such computer data. A Party may require that the offence be committed with dishonest intent, or in relation to a computer system that is connected to another computer system.

Article 4 - Data interference

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed

intentionally, the damaging, deletion, deterioration, alteration or suppression of computer data without right.

2. A Party may reserve the right to require that the conduct described in paragraph 1 result in serious harm.

Article 5 - System interference

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, the serious hindering without right of the functioning of a computer system by inputting, transmitting, damaging, deleting, deteriorating, altering or suppressing computer data.

Article 6 - Misuse of devices

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally and without right:

a) the production, sale, procurement for use, import, distribution or otherwise making available of:

i. a device, including a computer program, designed or adapted primarily for the purpose of committing any of the offences established in accordance with the above Articles 2 through 5;

ii. a computer password, access code, or similar data by which the whole or any part of a computer system is capable of being accessed,

with intent that it be used for the purpose of committing any of the offences established in Articles 2 through 5; and

b) the possession of an item referred to in paragraphs a.i or ii above, with intent that it be used for the purpose of committing any of the offences established in Articles 2 through 5. A Party may require by law that a number of such items be possessed before criminal liability attaches.

2. This article shall not be interpreted as imposing criminal liability where the production, sale, procurement for use, import, distribution or otherwise making available or possession referred to in paragraph 1 of this article is not for the purpose of committing an offence established in accordance with Articles 2 through 5 of this Convention, such as for the authorised testing or protection of a computer system.

3. Each Party may reserve the right not to apply paragraph 1 of this article, provided that the reservation does not concern the sale, distribution or otherwise making available of the items referred to in paragraph 1 a) ii. of this article.

Title 2 - Computer-related offences

Article 7 - Computer-related forgery

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally and without right, the input, alteration, deletion, or suppression of computer data, resulting in inauthentic data with the intent that it be considered or acted upon for legal purposes as if it were authentic, regardless whether or not the data is directly readable and intelligible. A Party may require an intent to defraud, or similar dishonest intent, before criminal liability attaches.

Article 8 - Computer-related fraud

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally and without right, the causing of a loss of property to another person by:

- a) any input, alteration, deletion or suppression of computer data;
- b) any interference with the functioning of a computer system,

with fraudulent or dishonest intent of procuring, without right, an economic benefit for oneself or for another person.

Title 3 - Content-related offences

Article 9 - Offences related to child pornography

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally and without right, the following conduct:

- a) producing child pornography for the purpose of its distribution through a computer system;
- b) offering or making available child pornography through a computer system;
- c) distributing or transmitting child pornography through a computer system;
- d) procuring child pornography through a computer system for oneself or for another person;
- e) possessing child pornography in a computer system or on a computer-data storage medium.

2. For the purpose of paragraph 1 above, the term «child pornography» shall include pornographic material that visually depicts:

- a) a minor engaged in sexually explicit conduct;
- b) a person appearing to be a minor engaged in sexually explicit conduct;
- c) realistic images representing a minor engaged in sexually explicit conduct.

3. For the purpose of paragraph 2 above, the term „minor” shall include all persons under 18 years of age. A Party may, however, require a lower age-limit, which shall be not less than 16 years.

4. Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraphs 1, sub-paragraphs d. and e, and 2, sub-paragraphs b. and c.

Title 4 - Offences related to infringements of copyright and related rights

Article 10 - Offences related to infringements of copyright and related rights

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the infringement of copyright, as defined under the law of that Party, pursuant to the obligations it has undertaken under the Paris Act of 24 July 1971 revising the Bern Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights and the WIPO Copyright Treaty, with the exception of any

moral rights conferred by such conventions, where such acts are committed willfully, on a commercial scale and by means of a computer system.

2. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the infringement of related rights, as defined under the law of that Party, pursuant to the obligations it has undertaken under the International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organisations (Rome Convention), the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights and the WIPO Performances and Phonograms Treaty, with the exception of any moral rights conferred by such conventions, where such acts are committed willfully, on a commercial scale and by means of a computer system.

3. A Party may reserve the right not to impose criminal liability under paragraphs 1 and 2 of this article in limited circumstances, provided that other effective remedies are available and that such reservation does not derogate from the Party's international obligations set forth in the international instruments referred to in paragraphs 1 and 2 of this article.

Title 5 - Ancillary liability and sanctions

Article 11 - Attempt and aiding or abetting

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with Articles 2 through 10 of the present Convention with intent that such offence be committed.

2. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, an attempt to commit any of the offences established in accordance with Articles 3 through 5, 7, 8, and 9.1.a and c. of this Convention.

3. Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 of this article.

Article 12 - Corporate liability

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that legal persons can be held liable for a criminal offence established in accordance with this Convention, committed for their benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within it, based on:

- a) a power of representation of the legal person;
- b) an authority to take decisions on behalf of the legal person;
- c) an authority to exercise control within the legal person.

2. In addition to the cases already provided for in paragraph 1 of this article, each Party shall take the measures necessary to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of a criminal offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

3. Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.

4. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 13 - Sanctions and measures

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that the criminal offences established in accordance with Articles 2 through 11 are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, which include deprivation of liberty.

2. Each Party shall ensure that legal persons held liable in accordance with Article 12 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions or measures, including monetary sanctions.

SECTION 2 - PROCEDURAL LAW

Title 1 - Common provisions

Article 14 - Scope of procedural provisions

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish the powers and procedures provided for in this section for the purpose of specific criminal investigations or proceedings.

2. Except as specifically provided otherwise in Article 21, each Party shall apply the powers and procedures referred to in paragraph 1 of this article to:

- a) the criminal offences established in accordance with Articles 2 through 11 of this Convention;
- b) other criminal offences committed by means of a computer system; and
- c) the collection of evidence in electronic form of a criminal offence.

3. a) Each Party may reserve the right to apply the measures referred to in Article 20 only to offences or categories of offences specified in the reservation, provided that the range of such offences or categories of offences is not more restricted than the range of offences to which it applies the measures referred to in Article 21. Each Party shall consider restricting such a reservation to enable the broadest application of the measure referred to in Article 20.

b) Where a Party, due to limitations in its legislation in force at the time of the adoption of the present Convention, is not able to apply the measures referred to in Articles 20 and 21 to communications being transmitted within a computer system of a service provider, which system:

- i. is being operated for the benefit of a closed group of users, and
- ii. does not employ public communications networks and is not connected with another computer system, whether public or private,

that Party may reserve the right not to apply these measures to such communications. Each Party shall consider restricting such a reservation to enable the broadest application of the measures referred to in Articles 20 and 21.

Article 15 - Conditions and safeguards

1. Each Party shall ensure that the establishment, implementation and application of the powers and procedures provided for in this Section are subject to conditions and safeguards provided for under its domestic law, which shall provide for the adequate protection of human rights and liberties, including rights arising pursuant to obligations it has undertaken under the 1950 Council of Europe

Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the 1966 United Nations International Covenant on Civil and Political Rights, and other applicable international human rights instruments, and which shall incorporate the principle of proportionality.

2. Such conditions and safeguards shall, as appropriate in view of the nature of the procedure or power concerned, *inter alia*, include judicial or other independent supervision, grounds justifying application, and limitation of the scope and the duration of such power or procedure.

3. To the extent that it is consistent with the public interest, in particular the sound administration of justice, each Party shall consider the impact of the powers and procedures in this section upon the rights, responsibilities and legitimate interests of third parties.

Title 2 - Expedited preservation of stored computer data

Article 16 - Expedited preservation of stored computer data

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to enable its competent authorities to order or similarly obtain the expeditious preservation of specified computer data, including traffic data, that has been stored by means of a computer system, in particular where there are grounds to believe that the computer data is particularly vulnerable to loss or modification.

2. Where a Party gives effect to paragraph 1 above by means of an order to a person to preserve specified stored computer data in the person's possession or control, the Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to oblige that person to preserve and maintain the integrity of that computer data for a period of time as long as necessary, up to a maximum of ninety days, to enable the competent authorities to seek its disclosure. A Party may provide for such an order to be subsequently renewed.

3. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to oblige the custodian or other person who is to preserve the computer data to keep confidential the undertaking of such procedures for the period of time provided for by its domestic law.

4. The powers and procedures referred to in this article shall be subject to Articles 14 and 15.

Article 17 - Expedited preservation and partial disclosure of traffic data

1. Each Party shall adopt, in respect of traffic data that is to be preserved under Article 16, such legislative and other measures as may be necessary to:

a) ensure that such expeditious preservation of traffic data is available regardless of whether one or more service providers were involved in the transmission of that communication; and

b) ensure the expeditious disclosure to the Party's competent authority, or a person designated by that authority, of a sufficient amount of traffic data to enable the Party to identify the service providers and the path through which the communication was transmitted.

2. The powers and procedures referred to in this article shall be subject to Articles 14 and 15.

Title 3 - Production order

Article 18 - Production order

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its competent authorities to order:

a) a person in its territory to submit specified computer data in that person's possession or control, which is stored in a computer system or a computer-data storage medium; and

b) a service provider offering its services in the territory of the Party to submit subscriber information relating to such services in that service provider's possession or control.

2. The powers and procedures referred to in this article shall be subject to Articles 14 and 15.

3. For the purpose of this article, the term «subscriber information» means any information contained in the form of computer data or any other form that is held by a service provider, relating to subscribers of its services other than traffic or content data and by which can be established:

a) the type of communication service used, the technical provisions taken thereto and the period of service;

b) the subscriber's identity, postal or geographic address, telephone and other access number, billing and payment information, available on the basis of the service agreement or arrangement;

c) any other information on the site of the installation of communication equipment, available on the basis of the service agreement or arrangement.

Title 4 - Search and seizure of stored computer data

Article 19 - Search and seizure of stored computer data

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its competent authorities to search or similarly access:

a) a computer system or part of it and computer data stored therein; and

b) a computer-data storage medium in which computer data may be stored in its territory.

2. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that where its authorities search or similarly access a specific computer system or part of it, pursuant to paragraph 1.a, and have grounds to believe that the data sought is stored in another computer system or part of it in its territory, and such data is lawfully accessible from or available to the initial system, the authorities shall be able to expeditiously extend the search or similar accessing to the other system.

3. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its competent authorities to seize or similarly secure computer data accessed according to paragraphs 1 or 2. These measures shall include the power to:

a) seize or similarly secure a computer system or part of it or a computer-data storage medium;

b) make and retain a copy of those computer data;

- c) maintain the integrity of the relevant stored computer data;
- d) render inaccessible or remove those computer data in the accessed computer system.

4. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its competent authorities to order any person who has knowledge about the functioning of the computer system or measures applied to protect the computer data therein to provide, as is reasonable, the necessary information, to enable the undertaking of the measures referred to in paragraphs 1 and 2.

5. The powers and procedures referred to in this article shall be subject to Articles 14 and 15.

Title 5 - Real-time collection of computer data

Article 20 - Real-time collection of traffic data

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its competent authorities to:

- a) collect or record through the application of technical means on the territory of that Party, and

- b) compel a service provider, within its existing technical capability:

- i. to collect or record through the application of technical means on the territory of that Party; or

- ii. to co-operate and assist the competent authorities in the collection or recording of,

traffic data, in real-time, associated with specified communications in its territory transmitted by means of a computer system.

2. Where a Party, due to the established principles of its domestic legal system, cannot adopt the measures referred to in paragraph 1.a, it may instead adopt legislative and other measures as may be necessary to ensure the real-time collection or recording of traffic data associated with specified communications transmitted in its territory, through the application of technical means on that territory.

3. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to oblige a service provider to keep confidential the fact of the execution of any power provided for in this article and any information relating to it.

4. The powers and procedures referred to in this article shall be subject to Articles 14 and 15.

Article 21 - Interception of content data

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary, in relation to a range of serious offences to be determined by domestic law, to empower its competent authorities to:

- a) collect or record through the application of technical means on the territory of that Party, and

- b) compel a service provider, within its existing technical capability:

- i. to collect or record through the application of technical means on the territory of that Party, or

ii. to co-operate and assist the competent authorities in the collection or recording of,

content data, in real-time, of specified communications in its territory transmitted by means of a computer system.

2. Where a Party, due to the established principles of its domestic legal system, cannot adopt the measures referred to in paragraph 1.a, it may instead adopt legislative and other measures as may be necessary to ensure the real-time collection or recording of content data on specified communications in its territory through the application of technical means on that territory.

3. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to oblige a service provider to keep confidential the fact of the execution of any power provided for in this article and any information relating to it.

4. The powers and procedures referred to in this article shall be subject to Articles 14 and 15.

SECTION 3 - JURISDICTION

Article 22 - Jurisdiction

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish jurisdiction over any offence established in accordance with Articles 2 through 11 of this Convention, when the offence is committed:

- a) in its territory; or
- b) on board a ship flying the flag of that Party; or
- c) on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
- d) by one of its nationals, if the offence is punishable under criminal law where it was committed or if the offence is committed outside the territorial jurisdiction of any State.

2. Each Party may reserve the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraphs 1.b through 1.d of this article or any part thereof.

3. Each Party shall adopt such measures as may be necessary to establish jurisdiction over the offences referred to in Article 24, paragraph 1, of this Convention, in cases where an alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality, after a request for extradition.

4. This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its domestic law.

5. When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

CHAPTER III - INTERNATIONAL CO-OPERATION

SECTION 1 - GENERAL PRINCIPLES

Title 1 - General principles relating to international co-operation

Article 23 - General principles relating to international co-operation

The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this chapter, and through the application of relevant international instruments on international co-operation in criminal matters, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation, and domestic laws, to the widest extent possible for the purposes of investigations or proceedings concerning criminal offences related to computer systems and data, or for the collection of evidence in electronic form of a criminal offence.

Title 2 - Principles relating to extradition

Article 24 - Extradition

1. a) This article applies to extradition between Parties for the criminal offences established in accordance with Articles 2 through 11 of this Convention, provided that they are punishable under the laws of both Parties concerned by deprivation of liberty for a maximum period of at least one year, or by a more severe penalty.

b) Where a different minimum penalty is to be applied under an arrangement agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation or an extradition treaty, including the European Convention on Extradition (ETS No. 24), applicable between two or more parties, the minimum penalty provided for under such arrangement or treaty shall apply.

2. The criminal offences described in paragraph 1 of this article shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between or among the Parties. The Parties undertake to include such offences as extraditable offences in any extradition treaty to be concluded between or among them.

3. If a Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another Party with which it does not have an extradition treaty, it may consider this Convention as the legal basis for extradition with respect to any criminal offence referred to in paragraph 1 of this article.

4. Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognise the criminal offences referred to in paragraph 1 of this article as extraditable offences between themselves.

5. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the law of the requested Party or by applicable extradition treaties, including the grounds on which the requested Party may refuse extradition.

6. If extradition for a criminal offence referred to in paragraph 1 of this article is refused solely on the basis of the nationality of the person sought, or because the requested Party deems that it has jurisdiction over the offence, the requested Party shall submit the case at the request of the requesting Party to its competent authorities for the purpose of prosecution and shall report the final outcome to the requesting Party in due course. Those authorities shall take their decision and

conduct their investigations and proceedings in the same manner as for any other offence of a comparable nature under the law of that Party.

7. a) Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of each authority responsible for making or receiving requests for extradition or provisional arrest in the absence of a treaty.

b) The Secretary General of the Council of Europe shall set up and keep updated a register of authorities so designated by the Parties. Each Party shall ensure that the details held on the register are correct at all times.

Title 3 - General principles relating to mutual assistance

Article 25 - General principles relating to mutual assistance

1. The Parties shall afford one another mutual assistance to the widest extent possible for the purpose of investigations or proceedings concerning criminal offences related to computer systems and data, or for the collection of evidence in electronic form of a criminal offence.

2. Each Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to carry out the obligations set forth in Articles 27 through 35.

3. Each Party may, in urgent circumstances, make requests for mutual assistance or communications related thereto by expedited means of communication, including fax or e-mail, to the extent that such means provide appropriate levels of security and authentication (including the use of encryption, where necessary), with formal confirmation to follow, where required by the requested Party. The requested Party shall accept and respond to the request by any such expedited means of communication.

4. Except as otherwise specifically provided in articles in this chapter, mutual assistance shall be subject to the conditions provided for by the law of the requested Party or by applicable mutual assistance treaties, including the grounds on which the requested Party may refuse co-operation. The requested Party shall not exercise the right to refuse mutual assistance in relation to the offences referred to in Articles 2 through 11 solely on the ground that the request concerns an offence which it considers a fiscal offence.

5. Where, in accordance with the provisions of this chapter, the requested Party is permitted to make mutual assistance conditional upon the existence of dual criminality, that condition shall be deemed fulfilled, irrespective of whether its laws place the offence within the same category of offence or denominate the offence by the same terminology as the requesting Party, if the conduct underlying the offence for which assistance is sought is a criminal offence under its laws.

Article 26 - Spontaneous information

1. A Party may, within the limits of its domestic law and without prior request, forward to another Party information obtained within the framework of its own investigations when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving Party in initiating or carrying out investigations or proceedings concerning criminal offences established in accordance with this Convention or might lead to a request for co-operation by that Party under this chapter.

2. Prior to providing such information, the providing Party may request that it be kept confidential or only used subject to conditions. If the receiving Party cannot comply with such request, it shall notify the providing Party, which shall then

determine whether the information should nevertheless be provided. If the receiving Party accepts the information subject to the conditions, it shall be bound by them.

Title 4 - Procedures pertaining to mutual assistance requests in the absence of applicable international agreements

Article 27 - Procedures pertaining to mutual assistance requests in the absence of applicable international agreements

1. Where there is no mutual assistance treaty or arrangement on the basis of uniform or reciprocal legislation in force between the requesting and requested Parties, the provisions of paragraphs 2 through 9 of this article shall apply. The provisions of this article shall not apply where such treaty, arrangement or legislation exists, unless the Parties concerned agree to apply any or all of the remainder of this article in lieu thereof.

2. a) Each Party shall designate a central authority or authorities responsible for sending and answering requests for mutual assistance, the execution of such requests or their transmission to the authorities competent for their execution.

b) The central authorities shall communicate directly with each other;

c) Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the names and addresses of the authorities designated in pursuance of this paragraph;

d) The Secretary General of the Council of Europe shall set up and keep updated a register of central authorities designated by the Parties. Each Party shall ensure that the details held on the register are correct at all times.

3. Mutual assistance requests under this article shall be executed in accordance with the procedures specified by the requesting Party, except where incompatible with the law of the requested Party.

4. The requested Party may, in addition to the grounds for refusal established in Article 25, paragraph 4, refuse assistance if:

a) the request concerns an offence which the requested Party considers a political offence or an offence connected with a political offence, or

b) it considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests.

5. The requested Party may postpone action on a request if such action would prejudice criminal investigations or proceedings conducted by its authorities.

6. Before refusing or postponing assistance, the requested Party shall, where appropriate after having consulted with the requesting Party, consider whether the request may be granted partially or subject to such conditions as it deems necessary.

7. The requested Party shall promptly inform the requesting Party of the outcome of the execution of a request for assistance. Reasons shall be given for any refusal or postponement of the request. The requested Party shall also inform the requesting Party of any reasons that render impossible the execution of the request or are likely to delay it significantly.

8. The requesting Party may request that the requested Party keep confidential the fact of any request made under this chapter as well as its subject, except to the extent necessary for its execution. If the requested Party cannot comply

with the request for confidentiality, it shall promptly inform the requesting Party, which shall then determine whether the request should nevertheless be executed.

9. a) In the event of urgency, requests for mutual assistance or communications related thereto may be sent directly by judicial authorities of the requesting Party to such authorities of the requested Party. In any such cases, a copy shall be sent at the same time to the central authority of the requested Party through the central authority of the requesting Party.

b) Any request or communication under this paragraph may be made through the International Criminal Police Organisation (Interpol).

c) Where a request is made pursuant to sub-paragraph a. of this article and the authority is not competent to deal with the request, it shall refer the request to the competent national authority and inform directly the requesting Party that it has done so.

d) Requests or communications made under this paragraph that do not involve coercive action may be directly transmitted by the competent authorities of the requesting Party to the competent authorities of the requested Party.

e) Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, inform the Secretary General of the Council of Europe that, for reasons of efficiency, requests made under this paragraph are to be addressed to its central authority.

Article 28 - Confidentiality and limitation on use

1. When there is no mutual assistance treaty or arrangement on the basis of uniform or reciprocal legislation in force between the requesting and the requested Parties, the provisions of this article shall apply. The provisions of this article shall not apply where such treaty, arrangement or legislation exists, unless the Parties concerned agree to apply any or all of the remainder of this article in lieu thereof.

2. The requested Party may make the supply of information or material in response to a request dependent on the condition that it is:

a) kept confidential where the request for mutual legal assistance could not be complied with in the absence of such condition, or

b) not used for investigations or proceedings other than those stated in the request.

3. If the requesting Party cannot comply with a condition referred to in paragraph 2, it shall promptly inform the other Party, which shall then determine whether the information should nevertheless be provided. When the requesting Party accepts the condition, it shall be bound by it.

4. Any Party that supplies information or material subject to a condition referred to in paragraph 2 may require the other Party to explain, in relation to that condition, the use made of such information or material.

SECTION 2 - SPECIFIC PROVISIONS

Title 1 - Mutual assistance regarding provisional measures

Article 29 - Expedited preservation of stored computer data

1. A Party may request another Party to order or otherwise obtain the expeditious preservation of data stored by means of a computer system, located within the territory of that other Party and in respect of which the requesting Party

intends to submit a request for mutual assistance for the search or similar access, seizure or similar securing, or disclosure of the data.

2. A request for preservation made under paragraph 1 shall specify:

- a) the authority seeking the preservation;
- b) the offence that is the subject of a criminal investigation or proceedings and a brief summary of the related facts;
- c) the stored computer data to be preserved and its relationship to the offence;
- d) any available information identifying the custodian of the stored computer data or the location of the computer system;
- e) the necessity of the preservation; and
- f) that the Party intends to submit a request for mutual assistance for the search or similar access, seizure or similar securing, or disclosure of the stored computer data.

3. Upon receiving the request from another Party, the requested Party shall take all appropriate measures to preserve expeditiously the specified data in accordance with its domestic law. For the purposes of responding to a request, dual criminality shall not be required as a condition to providing such preservation.

4. A Party that requires dual criminality as a condition for responding to a request for mutual assistance for the search or similar access, seizure or similar securing, or disclosure of stored data may, in respect of offences other than those established in accordance with Articles 2 through 11 of this Convention, reserve the right to refuse the request for preservation under this article in cases where it has reasons to believe that at the time of disclosure the condition of dual criminality cannot be fulfilled.

5. In addition, a request for preservation may only be refused if:

- a) the request concerns an offence which the requested Party considers a political offence or an offence connected with a political offence, or
- b) the requested Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests.

6. Where the requested Party believes that preservation will not ensure the future availability of the data or will threaten the confidentiality of or otherwise prejudice the requesting Party's investigation, it shall promptly so inform the requesting Party, which shall then determine whether the request should nevertheless be executed.

7. Any preservation effected in response to the request referred to in paragraph 1 shall be for a period not less than sixty days, in order to enable the requesting Party to submit a request for the search or similar access, seizure or similar securing, or disclosure of the data. Following the receipt of such a request, the data shall continue to be preserved pending a decision on that request.

Article 30 - Expedited disclosure of preserved traffic data

1. Where, in the course of the execution of a request made pursuant to Article 29 to preserve traffic data concerning a specific communication, the requested Party discovers that a service provider in another State was involved in the transmission of the communication, the requested Party shall expeditiously disclose to the requesting Party a sufficient amount of traffic data to identify that service provider and the path through which the communication was transmitted.

2. Disclosure of traffic data under paragraph 1 may only be withheld if:
  - a) the request concerns an offence which the requested Party considers a political offence or an offence connected with a political offence; or
  - b) the requested Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests.

Title 2 - Mutual assistance regarding investigative powers

Article 31 - Mutual assistance regarding accessing of stored computer data

1. A Party may request another Party to search or similarly access, seize or similarly secure, and disclose data stored by means of a computer system located within the territory of the requested Party, including data that has been preserved pursuant to Article 29.

2. The requested Party shall respond to the request through the application of international instruments, arrangements and laws referred to in Article 23, and in accordance with other relevant provisions of this chapter.

3. The request shall be responded to on an expedited basis where:

- a) there are grounds to believe that relevant data is particularly vulnerable to loss or modification; or
- b) the instruments, arrangements and laws referred to in paragraph 2 otherwise provide for expedited co-operation.

Article 32 - Trans-border access to stored computer data with consent or where publicly available

A Party may, without the authorisation of another Party:

- a) access publicly available (open source) stored computer data, regardless of where the data is located geographically; or
- b) access or receive, through a computer system in its territory, stored computer data located in another Party, if the Party obtains the lawful and voluntary consent of the person who has the lawful authority to disclose the data to the Party through that computer system.

Article 33 - Mutual assistance in the real-time collection of traffic data

1. The Parties shall provide mutual assistance to each other in the real-time collection of traffic data associated with specified communications in their territory transmitted by means of a computer system. Subject to the provisions of paragraph 2, this assistance shall be governed by the conditions and procedures provided for under domestic law.

2. Each Party shall provide such assistance at least with respect to criminal offences for which real-time collection of traffic data would be available in a similar domestic case.

Article 34 - Mutual assistance regarding the interception of content data

The Parties shall provide mutual assistance to each other in the real-time collection or recording of content data of specified communications transmitted by means of a computer system to the extent permitted under their applicable treaties and domestic laws.

Title 3 - 24/7 Network

Article 35 - 24/7 Network

1. Each Party shall designate a point of contact available on a twenty-four hour, seven-day-a-week basis, in order to ensure the provision of immediate assistance for the purpose of investigations or proceedings concerning criminal offences related to computer systems and data, or for the collection of evidence in electronic form of a criminal offence. Such assistance shall include facilitating, or, if permitted by its domestic law and practice, directly carrying out the following measures:

- a) the provision of technical advice;
- b) the preservation of data pursuant to Articles 29 and 30;
- c) the collection of evidence, the provision of legal information, and locating of suspects.

2. a) A Party's point of contact shall have the capacity to carry out communications with the point of contact of another Party on an expedited basis.

b) If the point of contact designated by a Party is not part of that Party's authority or authorities responsible for international mutual assistance or extradition, the point of contact shall ensure that it is able to co-ordinate with such authority or authorities on an expedited basis.

3. Each Party shall ensure that trained and equipped personnel are available, in order to facilitate the operation of the network.

CHAPTER IV - FINAL PROVISIONS

Article 36 - Signature and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and by non-member States which have participated in its elaboration.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which five States, including at least three member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraphs 1 and 2.

4. In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of its consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraphs 1 and 2.

Article 37 - Accession to the Convention

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting with and obtaining the unanimous consent of the Contracting States to the Convention, may invite any State which is not a member of the Council and which has not participated in its elaboration to accede to this Convention. The decision shall be taken by the majority provided for in Article

20.d. of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2. In respect of any State acceding to the Convention under paragraph 1 above, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 38 - Territorial application

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 39 - Effects of the Convention

1. The purpose of the present Convention is to supplement applicable multilateral or bilateral treaties or arrangements as between the Parties, including the provisions of:

- the European Convention on Extradition, opened for signature in Paris, on 13 December 1957 (ETS No. 24);
- the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters, opened for signature in Strasbourg, on 20 April 1959 (ETS No. 30);
- the Additional Protocol to the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters, opened for signature in Strasbourg, on 17 March 1978 (ETS No. 99).

2. If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty on the matters dealt with in this Convention or have otherwise established their relations on such matters, or should they in future do so, they shall also be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate those relations accordingly. However, where Parties establish their relations in respect of the matters dealt with in the present Convention other than as regulated therein, they shall do so in a manner that is not inconsistent with the Convention's objectives and principles.

3. Nothing in this Convention shall affect other rights, restrictions, obligations and responsibilities of a Party.

Article 40 - Declarations

By a written notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of the

possibility of requiring additional elements as provided for under Articles 2, 3, 6 paragraph 1.b, 7, 9 paragraph 3, and 27, paragraph 9.e.

Article 41 - Federal clause

1. A federal State may reserve the right to assume obligations under Chapter II of this Convention consistent with its fundamental principles governing the relationship between its central government and constituent States or other similar territorial entities provided that it is still able to co-operate under Chapter III.

2. When making a reservation under paragraph 1, a federal State may not apply the terms of such reservation to exclude or substantially diminish its obligations to provide for measures set forth in Chapter II. Overall, it shall provide for a broad and effective law enforcement capability with respect to those measures.

3. With regard to the provisions of this Convention, the application of which comes under the jurisdiction of constituent States or other similar territorial entities, that are not obliged by the constitutional system of the federation to take legislative measures, the federal government shall inform the competent authorities of such States of the said provisions with its favourable opinion, encouraging them to take appropriate action to give them effect.

Article 42 - Reservations

By a written notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of the reservation(s) provided for in Article 4, paragraph 2, Article 6, paragraph 3, Article 9, paragraph 4, Article 10, paragraph 3, Article 11, paragraph 3, Article 14, paragraph 3, Article 22, paragraph 2, Article 29, paragraph 4, and Article 41, paragraph 1. No other reservation may be made.

Article 43 - Status and withdrawal of reservations

1. A Party that has made a reservation in accordance with Article 42 may wholly or partially withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. Such withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General. If the notification states that the withdrawal of a reservation is to take effect on a date specified therein, and such date is later than the date on which the notification is received by the Secretary General, the withdrawal shall take effect on such a later date.

2. A Party that has made a reservation as referred to in Article 42 shall withdraw such reservation, in whole or in part, as soon as circumstances so permit.

3. The Secretary General of the Council of Europe may periodically enquire with Parties that have made one or more reservations as referred to in Article 42 as to the prospects for withdrawing such reservation(s).

Article 44 - Amendments

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party, and shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention as well as to any State which has acceded to, or has been invited to accede to, this Convention in accordance with the provisions of Article 37.

2. Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.

4. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5. Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 45 - Settlement of disputes

1. The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept informed regarding the interpretation and application of this Convention.

2. In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including submission of the dispute to the CDPC, to an arbitral tribunal whose decisions shall be binding upon the Parties, or to the International Court of Justice, as agreed upon by the Parties concerned.

Article 46 - Consultations of the Parties

1. The Parties shall, as appropriate, consult periodically with a view to facilitating:

a) the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems thereof, as well as the effects of any declaration or reservation made under this Convention;

b) the exchange of information on significant legal, policy or technological developments pertaining to cybercrime and the collection of evidence in electronic form;

c) consideration of possible supplementation or amendment of the Convention.

2. The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the result of consultations referred to in paragraph 1.

3. The CDPC shall, as appropriate, facilitate the consultations referred to in paragraph 1 and take the measures necessary to assist the Parties in their efforts to supplement or amend the Convention. At the latest three years after the present Convention enters into force, the European Committee on Crime Problems (CDPC) shall, in co-operation with the Parties, conduct a review of all of the Convention's provisions and, if necessary, recommend any appropriate amendments.

4. Except where assumed by the Council of Europe, expenses incurred in carrying out the provisions of paragraph 1 shall be borne by the Parties in the manner to be determined by them.

5. The Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out their functions pursuant to this article.

Article 47 - Denunciation

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 48 - Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention as well as any State which has acceded to, or has been invited to accede to, this Convention of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 36 and 37;
- d) any declaration made under Article 40 or reservation made in accordance with Article 42;
- e) any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Budapest, this 23rd day of November 2001, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, and to any State invited to accede to it.

КОНВЕНЦИЈА О ВИСОКОТЕХНОЛОШКОМ КРИМИНАЛУ

Будимпешта, 23. новембар 2001. године

Преамбула

Државе чланице Савета Европе и друге државе потписнице ове конвенције,

с обзиром на то да је циљ Савета Европе да постигне веће јединство међу својим чланицама;

признајући вредност унапређења сарадње са другим државама уговорницама ове конвенције;

уверене у потребу да се, као приоритетна, спроводи заједничка политика у борби против криминала ради заштите друштва од високотехнолошког криминала, између осталог, усвајањем одговарајућег законодавства и унапређивањем међународне сарадње;

свесне дубоких промена које је донела дигитализација, конвергенција и стална глобализација рачунарских мрежа;

забринуте због ризика да се рачунарске мреже и електронске информације могу користити и за извршење кривичних дела и да докази који се односе на таква дела могу бити сачувани и пренесени преко тих мрежа;

препознајући потребу сарадње између држава и приватних привредних субјеката у борби против високотехнолошког криминала и потребу заштите легитимних интереса у коришћењу и развоју информационе технологије;

уверене да ефикасна борба против високотехнолошког криминала захтева повећану, брзу и веома функционалну међународну сарадњу у кривичним стварима;

убеђене да је ова конвенција неопходна ради спречавања радњи усмерених против поверљивости, целовитости и доступности рачунарских система, мрежа и рачунарских података, као и злоупотребе тих система, мрежа и података, за обезбеђивање кривичноправног санкционисања понашања описаних у овој конвенцији и усвајања мера довољних за делотворну борбу против ових кривичних дела, тако што ће се на унутрашњем и међународном нивоу олакшати откривање, истрага и гоњење ових кривичних дела и што ће обезбедити услове за брзу и поуздану међународну сарадњу;

свесне потребе да се обезбеди одговарајућа равнотежа између потребе за спровођењем закона и поштовања основних људских права, садржаних у Конвенцији Савета Европе о заштити људских права и основних слобода из 1950. године, Међународном пакту о грађанским и политичким правима Уједињених нација из 1966. године и другим важећим међународним уговорима о људским правима, који поново потврђују право сваког појединца на сопствено мишљење без икаквог спољног утицаја, као и право на слободу изражавања, које обухвата слободу да, без обзира на границе, тражи, прима и са другима дели информације и идеје свих врста, као и права која се тичу поштовања приватности;

такође свесне права на заштиту личних података, као што је предвиђено, на пример, у Конвенцији Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података из 1981. године;

размотривши Конвенцију Уједињених нација о правима детета из 1989. године и Конвенцију о најгорим облицима дечијег рада Међународне организације рада из 1999. године;

узимајући у обзир постојеће конвенције Савета Европе о сарадњи у области казнене политике, као и сличне уговоре који постоје између држава чланица Савета Европе и других држава и наглашавајући да је намера ове конвенције да допуни те конвенције, како би кривичне истраге и поступци који се тичу кривичних дела у вези са рачунарским системима и подацима учинила делотворнијим и да би омогућила прикупљање доказа за та кривична дела у електронском облику;

поздрављајући најновији развој догађаја, који даље унапређује међународно разумевање и сарадњу у борби против високотехнолошког криминала, укључујући мере Уједињених нација, Организације за економску сарадњу и развој (OECD), Европске уније и Групе 8;

подсећајући на Препоруку Комитета министара број Р (85) 10, која се тиче практичне примене Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима у случајевима замолница за пресретање телекомуникација, Препоруку број Р (88) 2 о пиратерији у области ауторских и сродних права, Препоруку број Р (87) 15 која регулише коришћење личних података у делокругу полиције, Препоруку број Р (95) 4 о заштити личних података у области телекомуникационих услуга, са посебним освртом на телефонске услуге, као и Препоруку број Р (89) 9 о криминалу у вези са рачунарима, која даје смернице националним законодавним телима у погледу дефинисања одређених кривичних дела у вези са рачунарима и препоруку број Р (95) 13, која се тиче проблема кривичнопроцесног права у вези са информационом технологијом;

имајући у виду Резолуцију број 1, коју су усвојили европски министри правде на 21-ој конференцији (Праг, 10. и 11. јун 1997), која је препоручила Комитету министара да подржи рад који је на пољу високотехнолошког криминала, уложио Европски комитет за проблеме криминала (CDPC), како би приближио одредбе националних кривичних закона и омогућио коришћење делотворних истражних средстава у вези са таквим делима, као и Резолуцију број 3 усвојену на 23-ој Конференцији европских министара правде (Лондон, 8. и 9. јун 2000), која охрабрује преговарачке стране да уложи напоре у циљу проналажења одговарајућих решења која ће омогућити што већем броју држава да постану стране уговорнице Конвенције и која признаје потребу за брзим и ефикасним системом међународне сарадње који примерено узима у обзир специфичне захтеве борбе против високотехнолошког криминала;

имајући у виду и Акциони план који су усвојили шефови држава и влада Савета Европе приликом њиховог Другог самита (Стразбур, 10. и 11. октобар 1997), чији је циљ тражење заједничког одговора на развој нових информационих технологија, заснованих на стандардима и вредностима Савета Европе;

споразумеле су се о следећем:

ПОГЛАВЉЕ I. - УПОТРЕБА ТЕРМИНА

Члан 1.

Дефиниције

У сврху ове конвенције:

а) „рачунарски систем” означава сваки уређај или групу међусобно повезаних или зависних уређаја, од којих један или више њих, на основу програма, врши аутоматску обраду података;

б) „рачунарски податак” означава свако представљање чињеница, информација или концепата у облику који је подесан за њихову обраду у рачунарском систему, укључујући и одговарајући програм на основу кога рачунарски систем обавља своју функцију;

в) „давалац услуге” означава:

i. сваки јавни или приватни субјект који корисницима своје услуге пружа могућност комуницирања преко рачунарског система, и

ii. сваки други субјект који обрађује или чува рачунарске податке у име такве комуникационе услуге или корисника такве услуге.

г) „податак о саобраћају” означава сваки рачунарски податак који се односи на комуникацију преко рачунарског система, произведену од рачунарског система који је део ланца комуникације, а у којој су садржани подаци о пореклу, одредишту, путањи, времену, датуму, величини, трајању или врсти предметне услуге.

ПОГЛАВЉЕ II. - МЕРЕ КОЈЕ ТРЕБА ДА СЕ ПРЕДУЗМУ НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ

ДЕО 1.

МАТЕРИЈАЛНО КРИВИЧНО ПРАВО

Одељак 1.

Дела против поверљивости, целовитости и доступности рачунарских података и система

Члан 2.

Незаконит приступ

Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало противправно приступање рачунарском систему као целини или неком његовом делу, када је учињено са намером. Страна уговорница може да услови да је дело учињено кршењем мера безбедности са намером прибављања рачунарских података или са неком другом нечасном намером, или у вези са рачунарским системом који је повезан са другим рачунарским системом.

Члан 3.

Незаконито пресретање

Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало противправно пресретање преноса рачунарских података који нису јавне природе, ка рачунарском систему, од њега или унутар самог система, укључујући и електромагнетна емитовања из рачунарског система којим се преносе такви подаци, када је учињено са намером и уз помоћ техничких уређаја. Страна уговорница може да услови да је дело учињено са нечасном намером или у вези са рачунарским системом који је повезан са другим рачунарским системом.

Члан 4.

Ометање података

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало противправно оштећење, брисање, погоршање, мењање или прикривање рачунарских података, када је учињено са намером.

2. Страна уговорница може да задржи право да услови да дела из става 1. овог члана морају да имају тешке последице.

Члан 5.

Ометање система

Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало противправно озбиљно ометање рада рачунарског система уношењем, преношењем, оштећењем, брисањем, погоршањем, мењањем или прикривањем рачунарских података, када је учињено са намером.

Члан 6.

Злоупотреба уређаја

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало, када је учињено са намером и противправно:

а) производња, продаја, набављање ради употребе, увоз, дистрибуција и други облици стављања на располагање:

i. уређаја, укључујући и рачунарски програм, направљеног или прилагођеног првенствено у сврху извршења неког од дела прописаних у складу са наведеним чл. 2. до 5;

ii. рачунарске лозинке, приступне шифре или сличног податка помоћу којег може да се приступи рачунарском систему као целини или неком његовом делу,

са намером да се користи у сврху извршења неког од дела прописаних у чл. 2. до 5; и

б) поседовање неке од ствари наведених у горњим ставовима а) i. или ii, са намером да се користи у сврху извршења неког од дела прописаних у чл.

2. до 5. Страна уговорница може законом да пропише да мора да се поседује одређени број таквих ствари да би постојала кривична одговорност.

2. Овај члан неће се тумачити тако да успоставља кривичну одговорност када производња, продаја, набављање ради употребе, увоз, дистрибуција и други облици стављања на располагање или поседовање, наведених у ставу 1. овог члана, не служе у сврху извршења дела прописаних у складу са чл. 2. до 5. ове конвенције, као, на пример, када служе за овлашћено тестирање или заштиту рачунарског система.

3. Свака Страна уговорница може да задржи право да не примени став 1. овог члана, под условом да се резерва не односи на продају, дистрибуцију и друге облике стављања на располагање ствари наведених у ставу 1. а) ii овог члана.

Одељак 2.

Дела у вези са рачунарима

Члан 7.

Фалсификовање у вези са рачунарима

Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву, прописало уношење, мењање, брисање или прикривање рачунарских података које за последицу има неверодостојност података, с циљем да се они сматрају веродостојним и да се са њима у правном саобраћају поступа као да су веродостојни, без обзира да ли су ти подаци директно читљиви и разумљиви, када је учињено са намером и противправно. Страна уговорница може да услови постојање кривичне одговорности постојањем намере за обману или сличне нечасне намере.

Члан 8.

Превара у вези са рачунарима

Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало наношење имовинске штете другом лицу, када је учињено са намером и противправно:

а) свако уношење, мењање, брисање или прикривање рачунарских података;

б) свако ометање рада рачунарског система,

са преварном или нечасном намером да се неовлашћено прибави противправна имовинска корист за себе или другога.

Одељак 3.

Дела у вези са садржајем

Члан 9.

Дела у вези са дечијом порнографијом

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописале следеће радње, када су учињене са намером и противправно:

а) производња дечије порнографије, у сврху њене дистрибуције преко рачунарског система;

б) нуђење или чињење доступним дечије порнографије преко рачунарског система;

в) дистрибуција или преношење дечије порнографије преко рачунарског система;

г) набављање дечије порнографије преко рачунарског система, за себе или за друго лице;

д) поседовање дечије порнографије у рачунарском систему или на медијумима за чување рачунарских података.

2. У смислу става 1. овог члана израз „дечија порнографија” обухвата порнографски материјал који визуелно приказује:

а) малолетника који учествује у експлицитно сексуалној радњи;

б) лице које изгледа као малолетник, које учествује у експлицитно сексуалној радњи;

в) реалистичне слике, које представљају малолетника који учествује у експлицитно сексуалној радњи.

3. У смислу става 2. овог члана, израз „малолетник” обухвата сва лица млађа од 18 година. Страна уговорница може да постави нижу старосну границу, која није мања од 16 година.

4. Свака Страна уговорница може да задржи право да не примењује, у целини или делимично, став 1. тачка г) и д) и став 2. тачка б) и в).

Одељак 4.

Дела у вези са кршењем ауторских и сродних права

Члан 10.

Дела у вези са кршењем ауторских и сродних права

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало кршење ауторских права, дефинисаних у законима те стране уговорнице, у складу са обавезама које је преузела по Париском уговору од 24. јула 1971. године, којим се ревидира Бернска конвенција за заштиту књижевних и уметничких дела, Споразуму о комерцијалним аспектима права на интелектуалну својину и WIPO Уговору о ауторском праву, изузимајући сва морална права садржана у тим конвенцијама, када су та дела учињена добровољно, у обиму који им даје комерцијални карактер и преко рачунарског система.

2. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало кршење сродних права дефинисаних у законима те стране уговорнице који се односе на обавезе које је она преузела по Међународној конвенцији о заштити извођача, произвођача фонограма и установа за радио-дифузију (Римска конвенција), Споразуму о комерцијалним аспектима права на интелектуалну својину и WIPO Уговору о интерпретацијама и фонограмима, изузимајући сва морална права садржана у тим конвенцијама, када су та дела учињена добровољно, у обиму који их квалификује да имају комерцијални карактер и преко рачунарског система.

3. Страна уговорница може да задржи право да под одређеним околностима не захтева кривичну одговорност из ст. 1. и 2. овог члана, под условом да на располагању стоје друге врсте делотворних правних средстава и да та резерва не оспорава међународне обавезе те стране уговорнице, дефинисане у међународним инструментима наведеним у ст. 1. и 2. овог члана.

Одељак 5.

Други облици одговорности и санкције

Члан 11.

Покушај, помагање или подстрекавање

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописало намерно помагање или подстрекавање на извршење неког од дела прописаних у складу са чл. 2. до 10. ове конвенције, са намером да та дела буду учињена.

2. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се као кривично дело у домаћем праву прописао покушај извршења неког од дела прописаних у складу са чл. 3. до 5, 7, 8. и 9. став 1. тач. а) и в) ове конвенције, када је учињен са намером.

3. Свака Страна уговорница може да задржи право да не примењује, у целини или делимично, став 2. овог члана.

Члан 12.

Одговорност правног лица

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се обезбедило да се правна лица сматрају одговорним за кривична дела прописана у складу са овом конвенцијом, а која је у њихову корист извршило било које физичко лице, делујући као појединац или као члан органа правног лица, ако има руководећу улогу у правном лицу, на основу:

- а) овлашћења да заступа правно лице;
- б) овлашћења да доноси одлуке у име правног лица;
- в) овлашћења да врши контролу унутар правног лица.

2. Осим случајева који су предвиђени у ставу 1. овог члана, свака Страна уговорница треба да предузме мере неопходне да би се обезбедило да се правно лице сматра одговорним када је непостојање надзора или контроле од стране физичког лица, наведеног у ставу 1. овог члана, омогућило извршење кривичног дела, прописаног у складу са овом конвенцијом, које је извршило физичко лице у корист тог правног лица, на основу овлашћења правног лица.

3. У зависности од правних начела Стране уговорнице, одговорност правног лица може бити кривична, грађанска или административна.

4. Та одговорност не искључује кривичну одговорност физичких лица која су извршила дело.

Члан 13.

Санкције и мере

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би се обезбедило да кривична дела прописана у складу са чл. 2. до 11. подлежу делотворним, пропорционалним и одвраћајућим санкцијама, које укључују и лишавање слободе.

2. Свака Страна уговорница треба да обезбеди да правна лица која су одговорна на основу члана 12. подлежу делотворним, пропорционалним и одвраћајућим кривичним или некривичним санкцијама или мерама, укључујући и новчане казне.

Део 2. - Процесно право

Одељак 1. - Заједничке одредбе

Члан 14.

Област примене процесних одредби

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би прописала овлашћења и поступке предвиђене у овом одељку, у сврху одређених кривичних истрага или поступака.

2. Изузев ако чланом 21. није другачије предвиђено, свака Страна уговорница овлашћења и поступке наведене у ставу 1. овог члана примењује на:

- а) кривична дела прописана у складу са чл. 2. до 11. ове конвенције;
- б) остала кривична дела извршена преко рачунарског система, и
- в) прикупљање доказа за кривична дела у електронском облику.

3. а) Свака Страна уговорница може да задржи право да мере наведене у члану 20. примени само на она дела или врсте дела, које наведе у резерви, под условом да обим таквих дела или врсте дела није ужи од обима дела за које се примењују мере наведене у члану 21. Свака Страна уговорница треба да настоји да такву резерву сведе на што мањи обим, како би мере наведене у члану 20. могле да се примењују што шире.

б) У случају да Страна уговорница, због ограничења свог позитивноправног законодавства у време усвајања ове конвенције, не може да мере наведене у чл. 20. и 21. примени на комуникације које се преносе унутар рачунарског система даваоца услуга, који:

- i. обавља услуге за рачун затворене групе корисника, и
- ii. не користи јавне комуникационе мреже и није повезан са другим рачунарским системом, било јавним или приватним,

онда та страна уговорница може да задржи право да не примењује те мере на овакве комуникације. Свака Страна уговорница треба да размотри да

такву резерву сведе на што мањи обим, како би мере наведене у члановима 20. и 21. могле да се примењују што шире.

Члан 15.

Услови и ограничења

1. Свака Страна уговорница треба да обезбеди да успостављање, спровођење и примена овлашћења и поступака наведених у овом одељку, подлеже условима и ограничењима предвиђеним домаћим правом, које мора да омогући одговарајућу заштиту људских права и слобода, укључујући и права која произилазе из обавеза које је Страна уговорница преузела на основу Конвенције Савета Европе о заштити људских права и основних слобода из 1950. године, Међународног пакта Уједињених нација о грађанским и политичким правима из 1966. године и осталих важећих међународних докумената о људским правима, и које ће да садржи начело пропорционалности.

2. Ти услови и ограничења могу, у зависности од врсте овлашћења или поступака о којима се ради, између осталог, да обухвате судску или другу врсту независне контроле, на основу којих се оправдава примена и ограничење обима и трајања тих овлашћења или поступака.

3. У мери у којој је то у складу са јавним интересом, а нарочито са правилном применом права, свака Страна уговорница треба да размотри последице овлашћења и поступака из овог одељка на права, одговорности и оправдане интересе трећих страна.

Одељак 2. - Хитна заштита сачуваних рачунарских података

Члан 16.

Хитна заштита сачуваних рачунарских података

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би своје надлежне органе овластила да могу да нареду или на сличан начин постигну хитну заштиту одређених рачунарских података, укључујући ту и податке о саобраћају који су сачувани преко рачунарског система, а посебно у случају када има основа да се верује да су рачунарски подаци нарочито подложни губитку или измени.

2. Када Страна уговорница примени мере из става 1. овог члана тако што нареди неком лицу да заштити одређене сачуване рачунарске податке које то лице поседује или контролише, Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере неопходне да се то лице обавезе да штити и сачува целовитост тих рачунарских података за неопходан временски период, а највише до 90 дана, како би се надлежним органима омогућило да захтевају њихово разоткривање. Страна уговорница може да пропише да наведена наредба може да се понавља.

3. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би обавезала лице које чува или друго лице које штити рачунарске податке, да задржи у тајности покретање тих поступака у трајању предвиђеним домаћим правом.

4. На овлашћења и поступке наведене у овом члану примењују се одредбе чл. 14. и 15.

Члан 17.

Хитна заштита и делимично откривање података о саобраћају

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји, у вези са подацима о саобраћају који треба да се заштите на основу члана 16, законодавне и друге мере, неопходне да би се обезбедило да:

а) та хитна заштита података о саобраћају буде могућа без обзира да ли је у преносу поруке учествовао један или више давалаца услуга, и

б) надлежни органи стране уговорнице или лица које ти органи именују, могу хитно да открију количину података о саобраћају, која је довољна за идентификацију даваоца услуга и путање којим је саобраћај извршен.

2. На овлашћења и поступке наведене у овом члану, примењују се одредбе чл. 14. и 15.

Одељак 3. – Издавање наредбе

Члан 18.

Издавање наредбе

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би своје надлежне органе овластила да могу да нареду:

а) лицу на својој територији, да преда одређене рачунарске податке које поседује или контролише, а који су сачувани у рачунарском систему или на медијуму за чување рачунарских података; и

б) даваоцу услуга који своје услуге пружа на територији стране уговорнице, да преда податке о претплатнику који се односе на услуге које тај давалац услуга поседује или контролише.

2. На овлашћења и поступке наведене у овом члану примењују се одредбе чл. 14. и 15.

3. У смислу овог члана, израз „подаци о претплатнику” означава сваки податак садржан у облику рачунарског податка или у било ком другом облику, које поседује давалац услуга и који се односе на претплатника тих услуга, осим података о саобраћају или података из садржаја који се преноси, на основу којих може да се установи:

а) врста коришћене комуникацијске услуге, технички детаљи и временски период коришћења услуге;

б) идентитет претплатника, поштанска адреса или географско одредиште, број телефона и остали бројеви приступа, подаци о рачунима и плаћањима, доступни на основу уговора или споразума о коришћењу услуге;

в) свака друга информација о месту постављања комуникационе опреме, доступне на основу уговора или споразума о коришћењу услуге.

Одељак 4. - Претраживање и заплена сачуваних рачунарских података

Члан 19.

Претраживање и заплена сачуваних рачунарских података

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би своје надлежне органе овластила, да на својој територији претраже или на сличан начин приступе:

а) рачунарском систему или његовом делу и у њему сачуваним рачунарским подацима; и

б) медијуму за чување рачунарских података на коме рачунарски подаци могу да се сачувају.

2. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би овластила да када њени надлежни органи претражују или на сличан начин приступају одређеном рачунарском систему или његовом делу, у складу са ставом 1а) овог члана и имају основе да верују да су подаци које траже сачувани у другом рачунарском систему или његовом делу на својој територији, при чему тим подацима може законито да се приступи или су доступни преко почетног рачунарског система, ти надлежни органи могу одмах да прошире своју претрагу или да на други сличан начин приступе другом рачунарском системом.

3. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би своје надлежне органе овластила да заплене или на сличан начин обезбеде рачунарске податке којима је приступљено у складу са ст. 1. или 2. овог члана. Те мере укључују овлашћења да:

а) заплене или на сличан начин обезбеде рачунарски систем или његов део или медијум за чување рачунарских података;

б) направе и задрже копије тих рачунарских података;

в) одрже целовитост битних сачуваних рачунарских података; и

г) учине рачунарске податке недоступним или их уклоне из рачунарског система којем је приступљено.

4. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би своје надлежне органе овластила да нареди сваком лицу које познаје начин рада рачунарског система или мере примењене за заштиту рачунарских података на том систему, да пружи, у разумној мери, неопходне податке како би се омогућило предузимање мера наведених у ст. 1. и 2. овог члана.

5. На овлашћења и поступке наведене у овом члану примењују се одредбе чл. 14. и 15.

Одељак 5. - Прикупљање рачунарских података у реалном времену

Члан 20.

Прикупљање података о саобраћају у реалном времену

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би своје надлежне органе овластила:

а) да на својој територији, примењујући техничка средства, прикупљају или снимају, и

б) да обавезу даваоца услуга, да у оквиру његових постојећих техничких могућности:

i. на својој територији, примењујући техничка средства, прикупљају или снимају, или

ii. сарађују и помажу надлежним органима у прикупљању или снимању, у реалном времену, података о саобраћају одређених комуникација на њеној територији, пренетих преко рачунарског система.

2. Када Страна уговорница, због начела домаћег правног система, не може да усвоји мере наведене у ставу 1а) овог члана, може уместо тога да усвоји законодавне и друге мере неопходне да би обезбедила прикупљање или снимање, у реалном времену, података о саобраћају повезаних са одређеним комуникацијама које се преносе на њеној територији применом техничких средстава, која се налазе на тој територији.

3. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би обавезала даваоца услуга да чува у тајности спровођење сваког овлашћења предвиђеног овим чланом и сваку информацију у вези са тим.

4. На овлашћења и поступке наведене у овом члану примењују се одредбе чл. 14. и 15.

Члан 21.

Пресретање података из садржаја

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би своје надлежне органе овластила, у вези са тешким делима одређеним домаћим правом:

а) да на својој територији, примењујући техничка средства, прикупљају или снимају, и

б) да обавезу даваоца услуга, да у оквиру његових постојећих техничких могућности:

i. на својој територији, примењујући техничка средства, прикупљају или снимају, или

ii. сарађују и помажу надлежним органима у прикупљању или снимању, у реалном времену, података из садржаја одређених комуникација на њеној територији, пренетих преко рачунарског система.

2. Када Страна уговорница, због начела домаћег правног система, не може да усвоји мере наведене у ставу 1а) овог члана, може уместо тога да усвоји законске и друге мере неопходне да би омогућила прикупљање или снимање, у реалном времену, података из садржаја о одређеним комуникацијама на њеној територији, применом техничких средстава на тој територији.

3. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да обавезу даваоца услуга да чува у тајности спровођење сваког овлашћења предвиђеног овим чланом и сваку информацију у вези са тим.

4. На овлашћења и поступке наведене у овом члану примењују се одредбе чл. 14. и 15.

Део 3. - Надлежност

Члан 22.

Надлежност

1. Свака Страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере, неопходне да би успоставила надлежност за свако дело прописано у складу са чл. 2. до 11. ове конвенције, када је дело извршено:

- а) на њеној територији; или
- б) на броду под заставом те стране уговорнице; или
- в) у ваздухоплову регистрованом у складу са законима те стране уговорнице; или
- г) од стране њеног држављанина, ако је дело кажњиво по кривичном закону земље где је извршено или ако је дело извршено на месту изван надлежности било које државе.

2. Свака Страна уговорница може да задржи право да не примењује, или да само у одређеним случајевима или под одређеним околностима примењује правила о надлежности одређеним у ст. 1б) до 1г) овог члана или у неком другом делу тог члана.

3. Свака Страна уговорница треба да усвоји мере, неопходне да би, након подношења захтева за екстрадицију, успоставила своју надлежност за дела наведена у члану 24. став 1. ове конвенције, у случајевима када се осумњичени налази на њеној територији а Страна уговорница га, само на основу његовог или њеног држављанства, не изручи другој страни уговорници.

4. Ова конвенција не искључује надлежност за било које кривично гоњење које се предузима у складу са домаћим правом.

5. Када више Страна уговорница истиче надлежност у вези наводног дела прописаног у складу са овом конвенцијом, те стране уговорнице ће се међусобно консултовати, када је то целисходно, у погледу утврђивања најпогодније надлежности за гоњење.

ПОГЛАВЉЕ III. - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Део 1. - Општа начела

Одељак 1. - Општа начела у вези са међународном сарадњом

Члан 23.

Општа начела у вези са међународном сарадњом

Стране уговорнице међусобно сарађују у најширем могућем обиму, у складу са одредбама овог поглавља, кроз примену одговарајућих међународних инструмената о међународној сарадњи у кривичним стварима, договора усаглашених на основу једнообразних или реципрочних прописа и домаћих прописа, у сврху истрага или поступака који се односе на кривична дела у вези са рачунарским системима и подацима, или у сврху прикупљања доказа у електронском облику о кривичним делом.

Одељак 2. - Начела у вези са екстрадицијом

Члан 24.

Екстрадиција

1. а) Овај члан примењује се на екстрадицију између Страна уговорница за кривична дела прописана у складу са чл. 2. до 11. ове конвенције, под условом да су она по законима обе стране уговорнице кажњива затворском казном од најмање годину дана или тежом казном.

б) У случају када треба да се примени различита минимална казна на основу договора усаглашених на основу једнообразних или реципрочних прописа или уговора о екстрадицији, укључујући Европску конвенцију о екстрадицији (ETS бр. 24), који се могу применити између две или више Страна уговорница, примењује се минимална казна предвиђена таквим договором или уговором.

2. За кривична дела описана у ставу 1. овог члана сматра се да спадају у групу дела која подлежу екстрадицији у сваком уговору о екстрадицији који постоји између две или више Страна уговорница. Стране уговорнице се обавезују да у сваки уговор о екстрадицији, који закључују две или више Страна уговорница, та дела укључе у групу дела која подлежу екстрадицији.

3. Кад Страна уговорница која екстрадицију условљава постојањем уговора прими захтев за екстрадицију од друге Стране уговорнице, са којом нема уговор о екстрадицији, она може да сматра ову конвенцију правним основом за екстрадицију за свако кривично дело наведено у ставу 1. овог члана.

4. Стране уговорнице које екстрадицију не условљавају постојањем уговора сматраће кривична дела наведена у ставу 1. овог члана делима која подлежу међусобној екстрадицији.

5. На екстрадицију се примењују услови који су предвиђени законима замољене Стране уговорнице (у даљем тексту: „замољена Страна”) или важећим уговорима о екстрадицији, укључујући и разлоге на основу којих замољена Страна да одбије екстрадицију.

6. Уколико се екстрадиција за кривично дело наведено у ставу 1. овог члана одбије само на основу држављанства лица које се тражи или зато што замољена Страна сматра да има надлежност за то дело, замољена Страна, на захтев Стране уговорнице која подноси захтев (у даљем тексту: „Страна молиља”), доставља предмет својим надлежним органима ради гоњења и благовремено Страни уговорници која тражи екстрадицију саопштава крајњи исход. Надлежни органи доносе одлуку, спроводе истраге и поступке, као у случају било ког другог дела сличне природе, у складу са својим законима.

7. а) Свака Страна уговорница, приликом потписивања или приликом депоновања инструмената о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, доставља Генералном секретару Савета Европе име и адресе свих органа који су, у случају непостојања уговора, одговорни за подношење или пријем захтева за екстрадицију или притвор.

б) Генерални секретар Савета Европе формира и одржава ажурност регистра надлежних органа које одређују Стране уговорнице. Свака Страна уговорница се стара да подаци у регистру буду увек тачни.

Одељак 3. - Општа начела у вези са узајамном помоћи

Члан 25.

Општа начела у вези са узајамном помоћи

1. Стране уговорнице пружају узајамну помоћ у најширем могућем обиму у истрагама или поступцима који се односе на кривична дела у вези са рачунарским системима и подацима, или прикупљању доказа у електронском облику о кривичном делу.

2. Свака Страна уговорница треба да усвоји и законодавне и друге мере, неопходне да изврши обавезе установљене чл. 27. до 35.

3. Свака Страна уговорница може, у хитним случајевима, да поднесе захтеве за узајамну помоћ или обавештења у вези са тим, користећи се брзим средствима комуникације, укључујући факс или електронску пошту, до степена којим ова средства обезбеђују одговарајуће нивое безбедности и аутентичности (укључујући коришћење шифри, када је потребно), уз накнадну формалну потврду, ако замољена Страна то захтева. Замољена Страна прихвата и одговара на захтев, било којим брзим средством комуникације.

4. Изузев ако није друкчије одређено члановима овог поглавља, на узајамну помоћ примењују се услови предвиђени законима замољене Стране, или важећим уговорима о узајамној помоћи, укључујући и разлоге на основу којих замољена Страна може да одбије сарадњу. Замољена Страна неће да користи своје право да одбије узајамну помоћ за дела предвиђена чл. 2. до 11, само на основу тога што се захтев односи на дело које она сматра фискалним делом.

5. Када је, у складу са одредбама овог поглавља, замољеној Страни дозвољено да узајамну сарадњу услови постојањем двостране кажњивости, сматра се да је тај услов испуњен, без обзира да ли закони замољене Стране стављају то дело у исту врсту или га означавају истим терминима као и Страна молила, ако је радња која је основа дела у вези за које се узајамна помоћ захтева, квалификована као кривично дело и по њеним законима.

Члан 26.

Случајне информације

1. Страна уговорница може, у границама домаћег права и без претходног захтева, да другој страни уговорници проследи информације до којих је дошла у оквиру сопствених истрага, уколико сматра да би откривање таквих информација могло да помогне Страни уговорници која их прима, у покретању или вођењу истрага или поступака у вези кривичних дела прописаних у складу са овом конвенцијом, или када би те информације могле да воде упућивању захтева те стране уговорнице за узајамну сарадњу, на основу овог поглавља.

2. Пре него што достави такве информације, Страна уговорница која их доставља може захтевати да оне буду чуване у тајности или да се могу користити само под одређеним условима. Уколико Страна уговорница која прима информације не може да прихвати такав захтев, о томе мора да обавести страну уговорницу која доставља информације, која након тога одлучује да ли ће ипак да проследи те информације. Уколико Страна уговорница прихвати информацију под одређеним условима, ти услови су за њу обавезујући.

Одељак 4. - Поступци који се односе на захтеве за узајамну помоћ у случају непостојања важећих међународних споразума

Члан 27.

Поступци који се односе на захтеве за узајамну помоћ у случају непостојања важећих међународних споразума

1. Ако између Стране молиље и замољене Стране не постоји важећи уговор или договор о узајамној помоћи на основу једнообразног или реципрочног права, примењују се одредбе ст. 2. до 9. овог члана. Одредбе овог члана не примењују се уколико постоји такав уговор, договор или пропис, осим ако се Стране уговорнице сагласе да примењују овај члан или неки његов део.

2. а) Свака Страна уговорница именује централни орган или органе одговорне за слање и одговарање на захтеве за узајамну помоћ, извршавање или прослеђивање органима надлежним за њихово извршење.

б) Централни органи међусобно комуницирају директно.

в) Свака Страна уговорница, приликом потписивања или депоновања инструмената о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, доставља Генералном секретару Савета Европе имена и адресе органа именованих у складу са овим ставом.

г) Генерални секретар Савета Европе формира и одржава регистар централних органа које одређују Стране уговорнице. Свака Страна уговорница се стара да подаци у регистру буду увек тачни.

3. Захтеви за узајамну помоћ на основу овог члана, извршавају се у складу са поступцима које одреди Страна молиља, изузев уколико су у супротности са законима замољене Стране.

4. Замољена Страна може да, поред основа за одбијање прописаних у члану 25. став 4, одбије помоћ у случајевима:

а) ако се захтев односи на дело које замољена Страна сматра политичким деликтом или делом које је повезано са политичким деликтом; или

б) ако сматра да извршење захтева вероватно може да угрози њен суверенитет, безбедност, јавни поредак или друге битне интересе.

5. Замољена Страна може да одложи поступање по захтеву уколико би оно угрозило кривичне истраге или поступке које спроводе њени надлежни органи.

6. Пре одбијања или одлагања помоћи, замољена Страна, након консултације са Страном молиљом када је то целисходно, разматра да ли захтеву може да удовољи делимично или ће извршење захтева везати за испуњење одређених услова, које сматра неопходним.

7. Замољена Страна одмах обавештава Страну молиљу о исходу извршења захтева за помоћ. Разлози за одбијање или одлагање морају се навести. Замољена Страна обавештава Страну молиљу и о сваком разлогу који онемогућава извршење захтева или вероватно, у значајној мери, одлаже извршење.

8. Страна молиља може да тражи да замољена Страна чува у тајности постојање захтева као и садржај захтева, који је поднет у складу са овим поглављем, до степена који је неопходан да би захтев могао да се изврши. Уколико замољена Страна не може да испуни захтев за тајношћу, о томе одмах

обавештава Страну молиљу, која затим одлучује да ли ће, упркос томе, да упути захтев на извршење.

9. а) У хитним случајевима, захтев за узајамну помоћ или обавештења у вези са њим, правосудни органи Стране молиље могу директно да пошаљу одговарајућим надлежним органима замољене Стране. У свим таквим случајевима преко централног органа Стране молиље треба истовремено послати копију захтева централном органу замољене Стране.

б) Сваки захтев или обавештење из овог става може да се спроведе преко Међународне организације криминалистичке полиције (Интерпол).

в) Ако је захтев поднет у складу са тачком а) овог члана, органу који није надлежан да поступи по захтеву, он захтев прослеђује надлежном домаћем органу и о томе директно обавештава Страну молиљу.

г) Захтеве или обавештења из овог става који за собом не повлаче мере принуде, надлежни органи Стране молиље могу да директно упуте надлежним органима замољене Стране.

д) Свака Страна уговорница може да, приликом потписивања или депоновања инструмената о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, обавести Генералног секретара Савета Европе да, због ефикасности, захтеви учињени на основу овог става, морају да се упуте њеном централном надлежном органу.

Члан 28.

Тајност и ограничења коришћења

1. Када између Стране молиље и замољене Стране не постоји важећи уговор или договор о узајамној помоћи на основу једнообразног или реципрочног права, примењују се одредбе овог члана. Одредбе овог члана се не примењују уколико такав уговор, договор или пропис постоји, осим ако се стране уговорнице сагласе да примењују овај члан или неки његов део.

2. Замољена Страна може тражену доставу информација или материјала да услови:

а) чувањем тајности захтева, када захтеву за узајамну правну помоћ не може да се удовољи без тог услова;

б) да се не користе за друге истраге или поступке, осим оних који су наведени у захтеву.

3. Уколико Страна молиља не може да испуни неки од услова из става 2. овог члана, о томе одмах обавештава другу страну уговорницу, која затим одлучује да ли ће, упркос томе, да достави информације. Ако Страна молиља прихвати услов, обавезна је да га испуни.

4. Свака Страна уговорница која доставља информације или материјале под условом наведеним у ставу 2. овог члана, може да захтева од друге Стране уговорнице да јој, у вези са тим условом, образложи у коју ће сврху те информације или материјале да употреби.

Део 2. - Посебне одредбе

Одељак 1. - Узајамна помоћ у односу на привремене мере

Члан 29.

Хитна заштита сачуваних рачунарских података

1. Страна уговорница може од друге Стране уговорнице да захтева да нареди или на други начин обезбеди хитну заштиту података сачуваних преко рачунарског система који се налази на територији друге Стране уговорнице и у вези са којим Страна молиља намерава да тражи узајамну помоћ у сврху претраге или сличног приступа, заплене или сличног обезбеђења или откривања података.

2. Захтев за заштиту података, поднет на основу става 1. овог члана, треба да садржи:

- а) назив органа који захтева заштиту;
- б) дело које је предмет кривичне истраге или поступака и сажет опис чињеница у вези са тим;
- в) који сачувани рачунарски подаци треба да се заштите и њихову повезаност са делом;
- г) све расположиве информације које идентификују лице које поседује сачуване рачунарске податке или податке о месту где се налази рачунарски систем;
- д) разлог због којег је неопходно да се подаци заштите; и
- ђ) наводе да Страна уговорница намерава да поднесе захтев за узајамну помоћ у сврху претраге или сличног приступа, заплене или сличног обезбеђења или откривања сачуваних рачунарских података.

3. Након пријема захтева друге Стране уговорнице, замољена Страна треба да предузме све одговарајуће мере да би се хитно, у складу са домаћим правом, заштитили тражени подаци. У одговору на захтев не може да се захтева постојање двостране кажњивости, као услов за обезбеђење заштите података.

4. Страна уговорница која захтева двострану кажњивост као услов за одговор на захтев за узајамну помоћ, у сврху претраге или сличног приступа, заплене или сличног обезбеђења или откривања сачуваних података може да, у вези са другим делима, осим оних прописаних у складу са чл. 2. до 11. ове конвенције, задржи право да одбије захтев за заштиту у складу са овим чланом, у случајевима у којима има основа да верује да у време откривања, услов двостране кажњивости не може да се испуни.

5. Осим тога, захтев за заштиту података може да се одбије само:

- а) ако се захтев односи на дело које замољена Страна сматра политичким деликтом или делом које је повезано са политичким деликтом, или
- б) ако замољена Страна сматра да извршење захтева вероватно може да угрози њен суверенитет, безбедност, јавни поредак или друге битне интересе.

6. Када замољена Страна верује да заштита неће да обезбеди будућу доступност података или угрожава тајност или на други начин угрожава истрагу

коју води Страна молиља, о томе одмах обавештава Страну молиљу, која затим одлучује да ли ће, упркос томе, да упути захтев на извршење.

7. Свака заштита обављена на захтев наведен у ставу 1. овог члана, извршиће се у року не мањем од 60 дана, да би се Страни молиљи омогућило да поднесе захтев за претрагу или сличан приступ, заплону или слично обезбеђење или откривање података. Након пријема таквог захтева, заштита података наставиће се, у ишчекивању одлуке по захтеву.

Члан 30.

Хитно откривање заштићених података о саобраћају

1. Када током извршења захтева поднетог у складу са чланом 29, ради заштите података о саобраћају који се односе на одређену комуникацију, замољена Страна открије да је давалац услуга у другој држави умешан у пренос такве комуникације, замољена Страна треба хитно да открије другој Страни уговорници количину података о саобраћају која је довољна за идентификацију даваоца услуге и путање којом је саобраћај извршен.

2. Откривање података о саобраћају у складу са ставом 1. овог члана може да се одбије само:

а) ако се захтев односи на дело које замољена Страна сматра политичким деликтом или делом које је повезано са политичким деликтом, или

б) ако замољена Страна сматра да извршење захтева вероватно може да угрози њен суверенитет, безбедност, јавни поредак или друге битне интересе.

Одељак 2. - Узајамна помоћ у односу на истражна овлашћења

Члан 31.

Узајамна помоћ у односу на приступање сачуваним рачунарским подацима

1. Страна уговорница може да захтева од друге Стране уговорнице да претражи или слично приступи, заплени или слично обезбеди и разоткрије податке сачуване преко рачунарског система, који се налази на територији замољене стране уговорнице, укључујући и податке који су заштићени у складу са чланом 29.

2. Замољена Страна треба да одговори на захтев применом међународних инструмената, договора и закона наведених у члану 23. и у складу са осталим одговарајућим одредбама овог поглавља.

3. На захтев се хитно одговора ако:

а) има основа да се верује да су одговарајући подаци нарочито подложни губитку или измени, или

б) инструменти, договори и закони наведени у ставу 2. овог члана и иначе налажу брзу сарадњу.

Члан 32.

Прекогранични приступ сачуваним рачунарским подацима уз сагласност или када су доступни јавности

Страна уговорница може, без дозволе друге Стране уговорнице:

а) да приступи сачуваним рачунарским подацима који су доступни јавности, без обзира где се подаци географски налазе, или

б) да приступи или прими, преко рачунарског система на својој територији, сачуване рачунарске податке који се налазе у другој Страни уговорници, уколико прибави законску и добровољну сагласност од лица које има законско овлашћење да јој разоткрије податке преко тог рачунарског система.

Члан 33.

Узајамна помоћ у прикупљању података о саобраћају у реалном времену

1. Стране уговорнице треба да обезбеде узајамну помоћ у циљу прикупљања у реалном времену података о саобраћају, који се односе на одређене комуникације на њиховој територији, пренетих преко рачунарског система. На основу одредби става 2. овог члана, ова помоћ се врши у складу са условима и поступцима прописаним домаћим правом.

2. Свака Страна уговорница треба да пружи такву помоћ, бар у случају оних кривичних дела за које би прикупљање података о саобраћају у реалном времену било могуће у сличном домаћем предмету.

Члан 34.

Узајамна помоћ у пресретању података из садржаја

Стране уговорнице треба да обезбеде узајамну помоћ у циљу прикупљања или снимања у реалном времену података из садржаја одређених комуникација, пренетих преко рачунарског система, до границе коју дозвољавају међусобно важећи уговори и домаће право.

Одељак 3. - Мрежа 24/7

Члан 35.

Мрежа 24/7

1. Свака Страна уговорница треба да одреди место за контакт, које је доступно 24 сата, 7 дана у недељи, да би омогућила пружање тренутне помоћи истрагама или поступцима у вези са кривичним делима која се односе на рачунарске системе и податке, или ради прикупљања доказа у електронском облику о кривичном делу. Таква помоћ треба да обухвати олакшавање или, уколико то домаће право и пракса дозвољавају, непосредно спровођење следећих мера:

- а) давање техничких савета;
- б) заштиту података у складу са чл. 29. и 30, и
- в) прикупљање доказа, давање информација правне природе и лоцирање осумњичених.

2. а) Место за контакте стране уговорнице треба да располаже могућностима довољним да може брзо да размењује поруке са местом контакта друге Стране уговорнице.

б) Уколико место за контакт које је одредила Страна уговорница није део њених државних органа или органа надлежних за међународну узајамну

помоћ или екстрадицију, мора да се обезбеди да место за контакт може брзо да сарађује са тим органима.

3. Да би рад мреже био олакшан, свака Страна уговорница треба да обезбеди обучено и опремљено особље.

ПОГЛАВЉЕ IV. - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Потписивање и ступање на снагу

1. Ова конвенција је отворена за потписивање државама чланицама Савета Европе и државама које нису чланице, а које су учествовале у њеној изради.

2. Ова конвенција подлеже потврђивању, прихватању или одобравању. Инструменти о потврђивању, прихватању или одобравању, депонују се код Генералног секретара Савета Европе.

3. Ова конвенција ступа на снагу првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума када је пет држава, од којих су најмање три чланице Савета Европе, изразило сагласност да буду обавезане Конвенцијом у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана.

4. У односу на било коју потписницу која накнадно изрази сагласност да буде обавезана Конвенцијом, она ступа на снагу првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума изражавања сагласности да буде обавезана Конвенцијом у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 37.

Приступање Конвенцији

1. Након ступања на снагу ове конвенције, Комитет министара Савета Европе, по обављеним консултацијама са државама уговорницама Конвенције и добијања њихове једногласне сагласности, може да позове било коју државу која није чланица Савета Европе, а која није учествовала у њеној изради, да приступи овој конвенцији. Одлука о томе доноси се већином предвиђеном чланом 20д. Статута Савета Европе и једногласно од стране представника држава уговорница које имају право да седе у Комитету министара.

2. У односу на било коју државу која приступа Конвенцији у складу са ставом 1. овог члана, Конвенција ступа на снагу првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума депоновања инструмента о приступању код Генералног секретара Савета Европе.

Члан 38.

Територијална примена

1. Свака држава може да приликом потписивања или депоновања инструмента о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, назначи територију или територије на којима се ова конвенција примењује.

2. Свака држава може да, било ког каснијег датума, изјавом Генералном секретару Савета Европе, прошири примену ове конвенције на било коју територију назначену у изјави. У односу на ту територију, Конвенција ступа на снагу првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума када је Генерални секретар такво обавештење примио.

3. Свака изјава дата у складу са претходна два става може да се, у односу на било коју територију назначену у њој, повуче на основу обавештења Генералном секретару Савета Европе. Повлачење производи дејство првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума када је Генерални секретар такво обавештење примио.

Члан 39.

Дејство Конвенције

1. Сврха ове конвенције је да допуни важеће мултилатералне или билатералне уговоре или договоре између Страна уговорница, укључујући одредбе:

- Европске конвенције о екстрадицији, отворене за потписивање 13. децембра 1957. године у Паризу (ETS No. 24);

- Европске конвенције о узајамној помоћи у кривичним стварима, отворене за потписивање 20. априла 1959. године у Стразбуру (ETS No. 30);

- Додатног протокола уз Европску конвенцију о узајамној помоћи у кривичним стварима, отвореног за потписивање 17. марта 1978. године у Стразбуру (ETS No. 99).

2. Уколико су две или више Страна уговорница већ закључиле споразум или уговор о материји на коју се односи ова конвенција, или су на други начин успоставиле своје односе у тој материји, или уколико то у будућности ураде, оне могу да примењују тај споразум или уговор или да на други начин, сходно томе, успоставе своје односе. Међутим, ако Стране уговорнице успоставе своје односе у вези са материјом на коју се односи ова конвенција, друкчије него што је њома предвиђено, оне то могу да ураде на начин који није у супротности са циљевима и начелима ове конвенције.

3. Ова конвенција не утиче на друга права, ограничења, обавезе и одговорности Страна уговорница.

Члан 40.

Изјаве

Свака држава може да, писменим обавештењем Генералном секретару Савета Европе приликом потписивања или депоновања инструмената о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, изјави да ће да искористи могућност да тражи додатне елементе предвиђене у чл. 2, 3, 6. став 1б), чл. 7, 9. став 3. и члана 27. став 9е).

Члан 41.

Федерална клаузула

1. Федерална држава може да задржи право да преузме обавезе у складу са Поглављем II. ове конвенције, које су у складу са основним начелима на којима се заснива веза њене централне владе и конститутивних држава или других сличних територијалних јединица, под условом да и поред тога има могућност да сарађује у складу са одредбама Поглавља III.

2. Када у складу са ставом 1. задржи право, федерална држава не може да примени услове такве резерве да би искључила или битно умањила своје обавезе да спроведе мере прописане у Поглављу II. Укупно гледајући, она

мора да обезбеди широку и делотворну способност за спровођење закона у погледу тих мера.

3. У погледу одредби ове конвенције, чија је примена у надлежности конститутивних држава или других сличних територијалних јединица, које уставни систем федерације не обавезује да предузму законодавне мере, федерална влада обавештава надлежне органе тих држава о наведеним одредбама, прилажући своје позитивно мишљење, подстичући их да предузму потребне мере да би те одредбе спровели.

Члан 42.

Резерве

Свака држава може да, писменим обавештењем Генералном секретару Савета Европе, приликом потписивања или депоновања инструмената о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, изјави да користи право на резерву (резерве) прописану у члану 4. став 2, члану 6. став 3, члану 9. став 4, члану 10. став 3, члану 11. став 3, члану 14. став 3, члану 22. став 2, члану 29. став 4. и члану 41. став 1. Ниједна друга резерва не може да се изјави.

Члан 43.

Статус и повлачење резерви

1. Страна уговорница која стави резерву у складу са чланом 42, може у целини или делимично да је повуче, на основу обавештења Генералном секретару Савета Европе. Такво повлачење производи дејство од датума када је Генерални секретар примио обавештење. Уколико је у обавештењу наведено да повлачење резерве производи дејство од датума одређеног у обавештењу, а тај датум је након датума када је Генерални секретар примио обавештење, повлачење производи дејство од тог каснијег датума.

2. Страна уговорница која је ставила резерву као што је наведено у члану 42, може да повуче такву резерву, у целини или делимично, чим околности то дозволе.

3. Генерални секретар Савета Европе може периодично да провери са Странама уговорницама које су ставиле једну или више резерви, као што је наведено у члану 42, да ли постоји могућност повлачења те резерве (резерви).

Члан 44.

Измене

1. Измене ове конвенције може да предложи било која Страна уговорница, а Генерални секретар Савета Европе о њима обавештава државе чланице Савета Европе, државе које нису чланице а које су учествовале у изради ове конвенције, као и било коју државу која је приступила или је била позвана да приступи овој конвенцији, у складу са одредбама члана 37.

2. Свака измена коју нека Страна уговорница предложи, доставља се Европском комитету за проблеме криминала (CDPC), који своје мишљење о предложеној измени подноси Комитету министара.

3. Комитет министара разматра предложену измену и мишљење поднето од стране CDPC-а и, након консултација са Странама уговорницама ове конвенције које нису државе чланице, може да усвоји измену.

4. Текст сваке измене коју усвоји Комитет министара, у складу са ставом 3. овог члана, доставља се Странама уговорницама на прихватање.

5. Свака измена усвојена у складу са ставом 3. овог члана ступа на снагу тридесетог дана од дана када све Стране уговорнице обавесте Генералног секретара о њеном прихватању.

Члан 45.

Решавање спорова

1. О тумачењу и примени ове конвенције, обавештава се Европски комитет за проблеме криминала (CDPC).

2. У случају спора између Страна уговорница у вези са тумачењем и применом ове конвенције, Стране уговорнице ће покушати да реше спор преговорима или на било који други миран начин, по њиховом избору, укључујући подношење спора CDPC-у, арбитражном трибуналу, чије су одлуке обавезујуће за Стране уговорнице или Међународном суду правде, у складу са договором Страна уговорница у спору.

Члан 46.

Консултације страна уговорница

1. Стране уговорнице се, када је то целисходно, повремено консултују да би олакшале:

а) делотворну употребу и примену ове конвенције, укључујући препознавање свих проблема у вези с тим, као и ефекте сваке изјаве или резерве учињене по овој конвенцији;

б) размену информација о значајним правним, политичким или технолошким унапређењима везаним за високотехнолошки криминал и прикупљање доказа у електронском облику;

в) разматрање могућих допуна или измена Конвенције.

2. О резултатима консултација наведених у ставу 1. овог члана, периодично се обавештава Европски комитет за проблеме криминала (CDPC).

3. Европски комитет за проблеме криминала (CDPC), када је то целисходно, олакшава консултације наведене у ставу 1. и предузима неопходне мере да би помогао Странама уговорницама у њиховим напорима да допуне и измене Конвенцију. Најкасније три године након ступања на снагу ове конвенције, Европски комитет за проблеме криминала (CDPC), у сарадњи са Странама уговорницама, разматра све одредбе ове конвенције, и уколико је неопходно, препоручује одговарајуће измене.

4. Трошкове спровођења одредби става 1. овог члана сnose Стране уговорнице на начин на који саме одреде, осим када их на себе преузме Савет Европе.

5. Странама уговорницама, у извршавању својих функција по овом члану, помаже Секретаријат Савета Европе.

Члан 47.

Отказивање

1. Свака Страна уговорница може да, у било које време, откаже ову конвенцију слањем обавештења Генералном секретару Савета Европе.

2. Отказивање производи дејство првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума када је Генерални секретар примио обавештење.

Члан 48.

Обавештавање

Генерални секретар Савета Европе обавештава државе чланице Савета Европе, државе које нису чланице Савета Европе, а које су учествовале у изради ове конвенције, као и било коју државу која је приступила или је била позвана да приступи овој конвенцији, о:

- а) сваком потписивању;
- б) депоновању било којих инструмената о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању;
- в) сваком датуму ступања на снагу ове конвенције у складу са чл. 36. и 37;
- г) свакој изјави датој у складу са чланом 40. или резерви стављеној у складу са чланом 42;
- д) сваком другом поступку, обавештењу или саопштењу у вези са овом конвенцијом.

У потврду чега су, доле потписани, за то прописно овлашћени, потписали ову конвенцију.

Сачињено у Будимпешти, 23. новембра 2001. године, на енглеском и француском језику, при чему су оба текста подједнако веродостојна, у по једном примерку, који се депонују у архивама Савета Европе. Генерални секретар Савета Европе доставља оверене копије свакој држави чланици Савета Европе, државама које нису чланице, а које су учествовале у изради ове конвенције, као и било којој држави која је позвана да јој приступи.”

Члан 3.

О извршавању одредаба овог закона стара се министарство надлежно за правосуђе, министарство надлежно за унутрашње послове и министарство надлежно за телекомуникације.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори”.